

2009

10

z p r a v o d a j

sboru Českobratrské církve evangelické v Ostravě

Biblický úvodník

„ZAJEĎ NA HLUBINU“

(L 5,4)

Slova „zajeď na hlubinu“ (v perikopě Lk 5,1-11) jsou stejně známá jako zavádějící – alespoň v češtině. Výraz „na hlubinu“ totiž vyvolává představu „sestoupení do hlubin vlastního nitra“. Teprve po „sestoupení na hlubinu“ je možné se dočkat velkého rybolovu. Tento axiom duchovního života (jistě platný, ale

ne bez výjimek) není však obsažený v evangelním úryvku.

Kdybychom měli k dispozici jiné překlady, nebyli bychom přivedeni k takovému mylnému výkladu: např. italský překlad nabízí „zajeď dál“, latinský „zajeď k vysokým (vodám)“. Běžný mylný

výklad je způsoben také tím, že „sestoupení“ (do nitra) je pro nás modelem duchovního života. Tento model (charakteristický například pro Augustýna) se však nenachází v Písmu. Tam se pro „duchovní život“ (setkání s Bohem) používá opačný model, vystoupení (na horu).

Z těchto dvou poznámek nám snadno vyplyne, že první posluchači, nezatížení naším jazykovým či teologickým předporozuměním, pochopili Lukášovu perikopu docela jinak – a sice jednodušeji.

Jak? Apoštolové vzali Ježíšovo slovo vážně, jednali podle něj a dočkali se rybolovu. To je první rovina našeho textu, který má však hlubší dimenzi: rybolov je totiž znamením evangelizace. Duchovní význam se však vždycky opírá o „základní“ (doslovný) smysl, a tak je tomu i v našem případě. Evangelizace (rybolov) je možná jen „na Ježíšovo slovo“ – On suverénně určuje, kdy (třeba i po namáhavém snažení „po celou noc“) a kam spustit síť. Bez jeho slova je veškeré snažení jen lovením naprázdno.

Z tohoto stručného výkladu je zřejmé, že věta „Zajeď na hlubinu!“ znamená opak toho, co si běžně představujeme: není to výzva „sestoupit do sebe“ (do hlubin svého nitra), ale naopak „vyjít ven“ tam, kde jsou „ryby k lovení“. Není to tedy výzva k pohroužení do sebe, ale naopak k otevřenosti vůči lidem žijícím bez Krista

AS

Ze sborového života

NAROZENINY V MĚSÍCI ŘÍJNU

Jarmila Krpatová	01.10.1924
Šimon Krupa	05.10.1989
Miroslava Zajícová	08.10.1929
Jan Merenda	12.10.1931
Milan Staněk	12.10.1921
Daniela Mrajcová	14.10.1969
Irena Košťálová	16.10.1954
Anna Lacinová	19.10.1933
Václav Kobík	20.10.1929
Zdenka Ochvátová	25.10.1928
Jan Chleboun	26.10.1932
Jaroslav Šabacký	27.10.1912
Pavla Fižová	28.10.1959

USNESENÍ STARŠOVSTVA Z 16. 9. 2009

PERSONÁLNÍ OBLAST

- S. farářka Jančušová z neznámých důvodů stáhla svou kandidaturu na místo faráře v ostravském sboru a taky s námi přerušila komunikaci, takže zatím neznáme její důvody. Sdělila tak br. f. Wranovi před jednáním na synodní radě, které mělo proběhnout 15. září. Starší byli tímto obratem zaskočení a schválili, abychom s. Jančušové na její oznámení odpověděli s nabídkou osobní návštěvy.
- Vzhledem k vzniklé situaci se starší rozhodli vrátit se k myšlence osobních návštěv u možných kandidátů, které již vytýpovali v dubnu.

ÚKLID KOSTELA

Tak jako každý rok, i letos Vás zvou na brigádu v kostele. Úklid bude probíhat **ve dnech 23. a 24. 10.** Prosím, aby jste se v Třanovského sále napsali na nástěnku, který den přijдете. Budeme začínat vždy **v 8 hodin ráno**, ale připojit se můžete kdykoliv během dne. Za každou pomocnou ruku předem děkuji.

Jana Sabóová, kostelnice

- Staršovstvo bylo seznámeno s během konfirmačních cvičení, které by měly navštěvovat 3 dívky: Jitka Vlčinská, Pavlína Sikorová a Michaela Kluzová. Sboru budou konfirmandky představeny první říjnovou nedělí a budou jim předány bible.
- Rozhovor se zástupci mladší mládeže B. Grollem a E. Krupovou. Staršovstvo diskutovalo s mládežníky nad problémy, se kterými se skupinka potýká a snažili se najít řešení. Mládežníci chtějí zachovat schůzky v pátek, který se jeví jako jediný vhodný termín, to ale koliduje s postojem br. f. Wrany, který by měl rád páteční večery volné, ale je ochoten vypomoci s vypracováním biblického programu. Po odchodu br. f. Mazura si mládež řídila své schůzky víceméně sama a tuto praxi by rádi změnili. Proto je potřeba hledat někoho, kdo by tuto skupinku vedl a zastřešoval. Jako možné řešení staršovstvo schválilo oslovit seniorátní pracovníci pro mládež Evu Urbanovou ze Suchdolu s prosbou o výpomoc.

ORGANIZAČNÍ OBLAST

- Přípravy na konvent 24.10.2009 v 9 hod. v Přerově: delegáti našeho sboru jsou: br.f. Wrana, R. Kimmel, J. Hašková, J. Drozdová.

HOSPODÁŘSKÁ OBLAST

- Zasiťování oken ve věži kostela bylo provedeno.
- Oprava dvorku za domem č. 3 – tato oprava je zadána Ostravským stavbám. Měla by začít ještě v září. Přišla i cenová nabídka na zhotovení plotu.
- Ladění varhan proběhne v říjnu.
- Schváleno pojištění kostela u Hasičské pojišťovny, tak jak to navrhla SCEAV.
- Stavebně-historický průzkum kostela ukázal, že zřejmě se i do budoucna bude potřeba větší množství oprav. Práce se budou dělit mezi nás a SCEAV.

K zamyšlení a k diskusi

PĚTISTÉ VÝROČÍ NAROZENÍ ŠVÝCARSKÉHO PRÁVNÍKA

Viděl jak tato víra v predestinaci (předurčení) dává věřícímu člověku hluboké zakotvení v jistotě, že ponechán sám sobě, své nedokonalosti, ale že Bůh Svým vyvoláním ručí za jeho záchranu a přijímá jej ze Své milosti do Svého lidu.

Jistotu vyvolení nekázal než neustálou výzvou k poslušnosti Božího zákona, jenž platí i pro věřící v milost Boží, ba právě pro ně. Proto jim bylo odpuštěno,

aby mohli opět konat vůli Boží. Calvinovo učení, jenž neopouštělo nic z lutherského poznání čistého, radostného evangelia, nabylo důrazem na Boží majestát

neobyčejné pevnosti a závaznosti. Ne potřeby člověka, ale Boží sláva, Boží zájem a Boží přikázání bylo mu v popředí.

Calvin významně doplnil Luthera, co v jeho učení chybělo (zvěstování pouhé milosti), důrazem na Boží slovo, nic z lidských tradic a církevních učení nesmí již platit nejen v učení, ale ani v řádech, v bohoslužbě, v celém životě církve. Ve jménu svrchovaného Boha musí být provedena reformace církve (*Ecclesia verbo Dei reformata et semper reformanda*). Pokud jde o večeri Páně, měl Calvin blíže ke svému krajanovi Zwinglimu než k Lutherovi, nesouhlasil s jeho pojetím, že Kristus je při večeri Páně fyzicky přítomen.

POPRVÉ V ŽENEVĚ (1536 - 1538)

Nejvýznamnější částí Calvinovy práce je vybudování ženevské církve. Už před Calvinovým příchodem se církev v Ženevě připojila k reformaci, nebyl tam však klid ani pořádek. Roku 1536 cestoval Calvin po krátkém pobytu ve Francii přes Ženevu do Štrasburku, kde se chtěl věnovat humanistickým studiím a právu. Ženevský kazatel Vilém Farel však tehdy Calvina přiměl, aby v Ženevě zůstal a ujal se vedení ženevské církve. Za prvního pobytu 1536 – 1538 zavedl Calvin spolu s Farelem určité vyznání víry a přísnou kázeň podle Božího slova, aby takto přivedl ženevské obyvatelstvo k poslušnosti Božího zákona. Obyvatelé museli závazně dát svůj souhlas s reformovaným vyznáním a podřídili se přísné kázni, která podle Calvina vycházela ze závazku společné poslušnosti Božího zákona. Byl to prudký odklon od dosavadních mravů, uvolněných vlivem renesance. Nelze se divit, že se brzy mnohým ve městě stala přísná kázeň, jež zakazovala nejen „hrubé hříchy“, ale i přepych, pijáctví, karban, tanec a divadlo,

nepohodlnou. Calvin žádal, aby všichni omezili svou osobní svobodu a aby podřídili své svědomí Božímu slovu. Renesancní člověk se tomuto vzdíral ve jménu práv „svobodného člověka“. Roku 1538 nabyli nespokojení obyvatelé převahu a oba kazatele z města vykázali.

PODRUHÉ V ŽENEVĚ (1541 – 1564)

Calvin se po odchodu ze Ženevy těšil, že se konečně dostane ke klidné literární práci, a odešel do Štrasburku, z něhož Martin Bucer vytvořil významné středisko reformace. Zde se také oženil s ovdovělou Idelettou de Bure, ušlechtilou ženou, v níž získal věrnou manželku a pomocníci. Bucer zde přiměl Calvina, aby přijal úřad ve správě církve. Mezitím se ženevští rozpomenuli na svého kazatele, když se ukázalo, že jeho protivníci nezvládají vládnout ani politicky k prospěchu obce, natož čelit náporu protireformace. A tak je Calvin roku 1541 znovu povolán do města, aby zreorganizoval církev (Calvin se zdráhal, ale pozvání přijal).

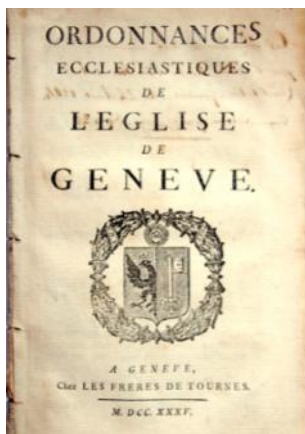
Proti původnímu záměru jen církve reorganizovat a potom odejít zde setrval až do své smrti v roce 1564. Uspořádal bohoslužebný řád ve smyslu dřívějších reformů Farelových a po příkladu řádů curyšského a štrasburského, aby přední místo zaujímal kázání (tehdy zpravidla 90 minut trvající) a večere Páně. V podrobnostech nebyl neústupný a netrval na jednotnosti bohoslužeb, avšak zasadil se o to, aby sláva Hospodinova byla v podobě bohoslužeb zřejmá. Z chrámů byly odstraněny oltáře a křicifixy, obrazy a sochy i varhany. Důležitou součástí ženevských bohoslužeb se staly žalmy, jež zpívalo celé shromáždění. Calvin sám převedl některé žalmy ve zpěvné verše francouzské.

Úkol církve však se nevyčerpává slavením Boha ve shromáždění zvěstováním slova božího a vysluhováním svátostí. Čisté učení a bohoslužby musí být dle Calvina provázeny poslušností všech údů v celém jejich životě. Calvin nic neslevil z požadavků přísné životní kázně, jak o ni usiloval již za svého prvního pobytu ve městě. Kdo se hrubě provinil proti zákonu Božímu, byl trestán podle státních zákonů vězením nebo smrtí, neboť dle příkladu starozákonních králů jest povinností světské vrchnosti, aby dbala o dodržování Božího zákona podle Desatera. Zároveň církev sama bděla nad kázní a zakročovala svými prostředky (zvláště vylučováním od svátostí). Stinnou stránkou kázně velmi přísně uskutečňované bylo její vynucování, což vedlo k pokrytectví a nebratrskému soudičství.

Calvin od základu přebudoval církevní zřízení, pro které nesmějí platit lidské nápady a stará tradice, ale jen vůle Boží.

O správu sboru a práci v ženevské církvi se od roku 1541 dělily dle Calvina čtyři skupiny pracovníků. Pastoři (též služebníci slova Božího) sloužili sboru svátostmi, byli povinni pastýřskou péčí jednotlivým rodinám a

chudým a ubohým). Hlavou ženevského sboru byli jako čtvrtý úřad duchovní, doktoři (učitelé bohosloví), aby církev učili v otázkách teologie a dohlíželi na čistotu učení. Pastoři a doktoři tvořili „ctihodné shromáždění“, kde se v týdenních setkáních vykládalo Písmo, volili se **kazatelé** a další. Pastoři se staršími se sdružili v konsistoř, která nebyla jen vrchností jako u Lutheránů, ale zastupitelstvím církve, ustanoveným k její svobodné správě. Mezi státem a církví Calvin rozlišoval a chránil svobody církve více než Luther i než Zwingli.

Celých patnáct let bojoval v Ženevě s vlastními občany, kteří se opět vzpírali jeho vedení. Pro svou osobu si nepřál více než možnost soustředění na kazatelskou, a zvláště na bohosloveckou práci. Nahlédnutí do jeho soukromého života a jeho styky s přáteli ukazují švýcarského reformátora jako člověka vynikající šlechtnosti, muže plného citu, laskavosti a účasti na zármutku přátel – sám přežil zármutky v rodině a z nemocí téměř nevycházel. Calvin je některými líčen jako muž bezcitný, hrdý, panovačný. V Ženevě se ocitl na bojišti a jeho úkolem nebylo tam zařídit takovou církev, aby vyhovovala všem, nýbrž tak, aby byla podřízena řádu Božímu a Jeho vůli.

Tvrdě potlačoval nové a nové vzpoury proti zavedené kázní a žádal i městské úřady o tvrdý zásah proti viníkům. Calvin byl neustále v obraně, šlo o opravdovou oddanost reformačnímu evangelium. Mnozí nepochopili predestinační učení, učení o božské Trojici, jež někteří uváděli

v posměch a v pochybnost. Byl to zvláště vynikající lékař a bohoslovec Španěl Michal Servet, s nímž Calvin dlouho vedl zápasy. Servet byl nakonec jeho přičiněním odsouzen k smrti a proti vůli jeho krutě upálen roku 1553. Ve 20. století, roku 1903, postavili Calvinisté na místě jeho upálení „smírčí pomník“. Calvin postupoval tvrdě a rozhodně. Nutno uvážit, jak velká odpovědnost za upevnění církve v této době plně rozvratu na něm ležela. *Bez útrap se nezmění nic, tím méně pak lidská přirozenost – C. G. Jung.*

S Calvinovým jménem je spojován kapitalismus jakožto ekonomický systém, sám reformátor povzbuzoval činnost v textilním průmyslu v Ženevě. Kapitalismus dle něj nesmí vést k pohodlnému a rozkošnickému životu, ale

k hromadění přebytků k všeobecnému užítku. Říká se, že boháči na calvinské půdě měli větší pochopení pro podporu na poli sociálním a kulturním. Rozhodně by Calvin chválil za kapitalistického ducha Forda, Baťu, Škodu, B. Gatese a další, zavrhoval by podnikatele, kteří se musejí skrývat kvůli svým aktivitám v cizích zemích.

Církev reformované podle Calvina nazýváme reformované a podle Luthera reformační. Ovšem i reformované jsou reformační, protestantské, též evangelické. Někdy se některé reformované církve nazývají též (mají-li to v názvu) presbyterni.

Břetislav Maněk

INFORMACE O SBORU

SLUŽBY, které vám, vedle pravidelných shromáždění, rádi poskytneme (podrobnější informace u faráře):

- ◆ duchovní rozhovory
- ◆ lekce uvedení do křesťanství
- ◆ texty kázání od br. faráře Wrany
- ◆ Bible a kostelní zpěvníky ke koupení
- ◆ zasílání Zpravodaje
- ◆ vysluhování Večeře Páně v rodinách u starších a nemocných
- ◆ kázání a další texty faráře A. Wrany jsou také vyvěšovány na jeho blogu aleswrana.blogspot.com

ADRESA: Husovo nám. 4, 702 00 Ostrava
 TELEFON: 596 122 943
 E-MAIL: cce.ostrava@volny.cz
 WEB: www.volny.cz/cce.ostrava
 FARÁŘ: Aleš Wrana (tel. 596 122 943)
 KURÁTORKA: Jana Hašková (591 120 490)
 BANKOVNÍ SPOJENÍ: 16 44 32 93 59/0800

Příspěvky do Zpravodaje sbírá Aleš Wrana, zpravodaj sestavuje Michael Waloschek

PROGRAM VE SBORU – ŘÍJEN 2009

- úterý 6. října 9:00 Kavárnička (ve farní kanceláři)
19:00 starší mládež (ve farní kanceláři)
- středa 7. října 15:00 dorost (ve sklepě pod farou)
17:00 biblická hodina (v presbyterně, Husovo nám. 3)
- pátek 9. října 16:00 konfirmační cvičení
17:00 mladší mládež (ve sklepě pod farou)

NEDĚLE 11. ŘÍJNA – 8:30 BOHOSLUŽBY S VEČERÍ PÁNĚ

- úterý 13. října 19:00 starší mládež
- středa 14. října 15:00 dorost
17:00 biblická hodina
18:15 staršovstvo
- pátek 16. října 16:00 konfirmační cvičení
17:00 mladší mládež

NEDĚLE 18. ŘÍJNA – 8:30 BOHOSLUŽBY

- pondělí 19. října 18:00 Modlitby za Ostravu (v modlitebně CB)
- úterý 20. října 9:00 Kavárnička 19:00 starší mládež
- středa 21. října 15:00 dorost 17:00 biblická hodina
- pátek 23. října 16:00 konfirmační cvičení
17:00 mladší mládež
19:00 střední generace (ve farním bytě)
- sobota 24. října zasedání konventu

NEDĚLE 25. ŘÍJNA – 8:30 BOHOSLUŽBY

- úterý 27. října 19:00 starší mládež
- středa 28. října státní svátek
- pátek 30. října 16:00 konfirmační cvičení
17:00 mladší mládež

NEDĚLE 1. LISTOPADU – 10:00 BOHOSLUŽBY K VÝROČÍ OTEVŘENÍ KOSTELA,

s večerí Páně (na luterský způsob), spolu s SCEAV, po bohoslužbách přednáška a společný oběd